

Брюксел, 17 юли 2025 г.
(OR. en)

11769/25

**Междуинституционално досие:
2025/0239 (COD)**

**COH 144
SOC 534
SAN 471
CADREFIN 111
POLGEN 94
CODEC 1048**

ПРИДРУЖИТЕЛНО ПИСМО

От: Генералния секретар на Европейската комисия, подписано от
г-жа Martine DEPREZ, директор

Дата на получаване: 17 юли 2025 г.

До: Г-жа Thérèse BLANCHET, генерален секретар на Съвета на
Европейския съюз

№ док. Ком.: COM(2025) 558 final

Относно: Предложение за
РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА
за създаване на Европейски социален фонд като част от Плана за
национално и регионално партньорство, посочен в Регламент (ЕС)
[План за НРП], за определяне на условията за изпълнение на
подкрепата на Съюза за качествена заетост, умения и социално
приобщаване за периода 2028—2034 г.

Приложено се изпраща на делегациите документ COM(2025) 558 final.

Приложение: COM(2025) 558 final

Брюксел, 16.7.2025 г.
COM(2025) 558 final

2025/0239 (COD)

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

за създаване на Европейски социален фонд като част от Плана за национално и регионално партньорство, посочен в Регламент (ЕС) [План за НРП], за определяне на условията за изпълнение на подкрепата на Съюза за качествена заетост, умения и социално приобщаване за периода 2028—2034 г.

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

• Основания и цели на предложението

С настоящото предложение се създава Европейският социален фонд (ЕСФ) — основният инструмент за инвестиране в хората в Европа, тяхното бъдеще и подготвеност. Предложението отразява настоящия социален и икономически контекст в Съюза и дава конкретен отговор на призива от страна на европейското общество за по-социална Европа и за по-големи инвестиции в хората в Европейския съюз. ЕСФ е основният инструмент на ЕС за насърчаване и укрепване на социалното сближаване в европейските общества. Настоящото предложение придружава предложението за Регламент за национално и регионално партньорство. И двата регламента взаимно се подсилват и допълват. ЕСФ, като част от политиката на сближаване, ще се изпълнява като един от елементите на всеобхватните [планове за национално и регионално партньорство] и допълва [Регламента за НРП] по отношение на специфичните за ЕСФ елементи на политиката. ЕСФ подкрепя целите на Плана за НРП в рамките на своя обхват на подкрепа, определен в настоящия регламент.

Силата на Европа са нейните граждани. На 17 ноември 2017 г. Европейският парламент, Съветът и Комисията провъзгласиха съвместно Европейския стълб на социалните права^[1]. С него се определят ясни и амбициозни цели в областта на заетостта, уменията и намаляването на бедността. Постигането на тези цели е не само морален императив, а и икономическа необходимост. В политическите насоки за периода 2024—2029 г. се отбелязва, че нашата уникална социална пазарна икономика дава на Европа много предимства пред конкурентите.

В съобщението на Комисията до Европейския парламент, Европейския съвет, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите относно компаса за конкурентоспособността^[2] се посочва, че „*ефективните социални политики, изградени около Европейския стълб на социалните права, са особено важни за изграждането на конкурентоспособна Европа. Една по-конкурентоспособна икономика с висока производителност ще гарантира, че нашият социален модел е финансово устойчив в дългосрочен план и че гражданите виждат ясни пътища към собствения си икономически успех. Всички европейци трябва да могат да допринасят за по-големи подобрения на конкурентоспособността и да се възползват от тях*“. И действително, налице са многобройни доказателства, че икономиките с най-ефективни инвестиции в човешкия капитал са и сред най-конкурентоспособните, устойчиви и стабилни икономики.

В заключенията на Европейския съвет от 20 март 2025 г. се подчертава, че „*в контекста на Съобщението на Комисията от 5 март 2025 г. относно съюз на уменията следва да се положат допълнителни усилия в целия ЕС за утвърждаване на създаването, признаването и запазването на умения – от придобиването на основни умения до участието в учене през целия живот, преквалификация и повишаване на квалификацията, в съответствие с Европейския стълб на социалните права и неговия план за действие*“. В същите заключения се прави позоваване на декларацията от Будапеща относно необходимостта от „*използване на потенциала на талантите, с които разполага Европа, и инвестиране в уменията за насърчаване на*

висококачествени работни места в целия Съюз“. Нещо повече, освен да се гарантира, че хората са квалифицирани, е необходимо силно участие на работната сила в настоящия демографски контекст.

Въпреки напредъка преодоляването на безработицата, на недостига на умения и на работна ръка и на трайно високите равнища на бедност остава приоритет в целия ЕС. Това не само застрашава перспективата за постигане на водещите цели, определени за Европейския стълб на социалните права, но също така възпрепятства напредъка в укрепването на конкурентоспособността на Европа в един все по-глобализиран свят.

Социалните въпроси и услугите за гражданите, като например образованието, включително образованието и грижите в ранна детска възраст, и здравеопазването и дългосрочните грижи, както и наличието на социални жилища и липсата на напредък в намаляването на бедността, са основна грижа на европейските граждани^[3]. В тези области се очаква повече от Съюза. Все повече са нужни целеви действия за справяне с тези предизвикателства.

Освен това в контекста на повишена геостратегическа несигурност и все по-чести екстремни метеорологични явления е от решаващо значение да се подготвим за неочакваното. [По време на пандемията от коронавирус инструментът за временна подкрепа с цел смекчаване на рисковете от безработица при извънредни обстоятелства (SURE) показва колко е важно да се защитят наетите и самостоятелно заетите лица, като по този начин се намалят случаите на безработица и загубата на доходи. Настоящото предложение утвърждава европейската солидарност, която може да бъде предоставяна и в бъдеще, когато обстоятелствата надлежно оправдават необходимостта].

ЕСФ ще подкрепя изпълнението на политиката на ЕС и националните или регионалните структурни реформи в областта на заетостта, образованието и уменията, социалното приобщаване и услугите за полагане на грижи, включително дългосрочните и здравните грижи. Това съответства на обхвата на насоките за заетостта (член 148 от ДФЕС). Фондът ще допринася за усилията на държавите членки за намаляване на безработицата, подобряване на качеството и равните възможности в образованието и обучението и за подобряване на социалното приобщаване и интеграцията. ЕСФ ще допринесе по-специално и за изпълнението на гаранцията за уменията в съответствие със съюза на уменията. В това отношение подкрепата за индивидуалните сметки за обучение следва да бъде важно измерение, чрез което да се подпомогне успехът на стратегическите бизнес инвестиции на Европа в близко бъдеще чрез достъп до подходящите умения. Освен това фондът ще подкрепя поддържането и по-нататъшното развитие на отворени, основани на правата, демократични, равнопоставени и приобщаващи общества, които се основават на върховенството на закона и на социалния диалог. Наред с това, за да се подкрепят интегрираните подходи, по линия на фондовете се насърчават инвестиции както в инфраструктурата, така и в хората.

Ето защо ЕСФ ще подпомогне изграждането на социална Европа, която предоставя възможности, и ще допринесе за икономическото, социалното и териториалното сближаване в съответствие с член 174 от ДФЕС, което е необходимо условие за правилното функциониране на ЕС като стабилен и жизнеспособен икономически и политически съюз.

- **Съгласуваност с действащите разпоредби в тази област на политиката**

Като част от политиката на сближаване ЕСФ ще функционира в рамките на Плана за национално и регионално партньорство (Плана за НРП) и неговите единни правила. ЕСФ се опира на дългогодишната видимост и доказания успех на Европейския

социален фонд плюс (ЕСФ +) като надеждна рамка за инвестиране в хората в съответствие с Европейския стълб на социалните права, европейския семестър и насоките за заетостта. Ето защо, макар и тясно свързан с Плана за НРП, ЕСФ ще запази своето независимо правно основание по силата на член 162 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС).

Осъществяването по ефикасен и ефективен начин на действията, подкрепяни от Плана за НРП, включително ЕСФ, зависи от доброто управление и партньорството между всички участници на съответните териториални равнища и социално-икономическите участници, по-специално социалните партньори и организациите на гражданското общество.

ЕСФ подкрепя политиките и приоритетите, насочени към постигане на пълна заетост, подобряване на качеството и производителността на труда, увеличаване на географската и професионалната мобилност на работниците в рамките на Съюза, подобряване на системите за образование и обучение и насърчаване на справедливостта между поколенията, социалното приобщаване и здравето.

Всеобхватната цел на политиката, заложенa в Регламента за ЕСФ, е създаването на една по-добре функционираща и устойчива „социална Европа“ и изпълнението на Европейския стълб на социалните права и на социалните приоритети и приоритетите в областта на заетостта, одобрени в рамките на европейския процес на икономическо управление. ЕСФ ще допринесе за прилагането на интегрираните насоки, приети в съответствие с член 121 и член 148, параграф 4 от ДФЕС, и съответните специфични за всяка държава препоръки, приети в контекста на европейския семестър. Той ще допринесе и за общата цел за интелигентен, приобщаващ и устойчив растеж след 2030 г. (целите на ООН за устойчиво развитие²) и за възходяща конвергенция.

Освен това ЕСФ ще допринесе за подобряване на възможностите за работа, за повишаване на стандарта на живот и здравето и за увеличаване на трудовата мобилност и икономическото, социалното и териториалното сближаване, както е посочено в ДФЕС и Хартата на основните права на ЕС, както и в Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания. ЕСФ също така има за цел да допринесе за съюза на уменията и за интеграцията на граждани на трети държави. Определянето на минимален дял и суми за ЕСФ ще гарантира, че описаните по-горе приоритети на ЕС са адекватно отразени в обема на инвестициите, насочени пряко към европейските граждани.

- **Съгласуваност с други политики на Съюза**

ЕСФ има за цел да подобри полезните взаимодействия и съгласуваността с други мерки, чрез които се инвестира в развитието на човешкия капитал, в рамките на националното и регионалното партньорство (План за НРП), по-специално в рамките на политиката на сближаване и на подкрепата на политиката за рибарството и селскостопанската политика, както и с Европейския фонд за конкурентоспособност.

ЕСФ ще продължи да допълва подкрепата от „Еразъм“. ЕСФ и „Еразъм“ развиват дейност в сходни области, а именно подпомагане на хората да придобият нови умения, повишаване на уменията в отговор на потребностите на промишлените сектори, както и подобряване на цифровите компетентности и качеството на образованието и обучението.

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ, СУБСИДИАРНОСТ И ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ

• Правно основание

Договорът за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС), и по-специално членове 164, 174 и 175 от ДФЕС, осигуряват правната рамка за мерките, обхванати от настоящото предложение. Правното основание на ЕСФ са членове 162 и 164 от ДФЕС, а на подкрепата за борбата с бедността, по-специално чрез преодоляване на продоволствените и основните материални лишения, и на подкрепата за насърчаване на основните ценности на ЕС — член 175, трета алинея от ДФЕС.

Настоящото предложение определя обхвата на подкрепата от ЕСФ във връзка със специфичните цели, определени в Регламента за Плана за НРП, както и целевите действия в областта на социалните иновации. В него също така се прави позоваване на Комитета за ЕСФ съгласно член 163 от ДФЕС.

В допълнение, на 16 юли 2025 г. Комисията прие предложение за Регламент за План за национално и регионално партньорство, за да се подобри координацията и да се хармонизира изпълнението на подкрепата при споделено управление, като основната му цел е да се опрости постигането на резултати по политиките. ЕСФ също е обхванат от тези общи разпоредби.

• Основни права

Наред с Регламента относно обвързаността с условия, който ще продължи да се прилага за целия бюджет на ЕС, настоящият регламент включва силни гаранции, за да се гарантира, че средствата се изпълняват в съответствие с Хартата на основните права на Европейския съюз и принципите на правовата държава, посочени в член 2, буква а) от Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2092. Настоящата инициатива ще зачита и принципите на Конвенцията на Организацията на обединените нации за правата на хората с увреждания.

• Субсидиарност (при неизключителна компетентност)

В областта на социалната политика и политиката по заетостта и общественото здраве ЕС има споделена компетентност с държавите членки (член 4 от ДФЕС), компетентност да определя условия, в рамките на които те трябва да координират своите действия (член 5 от ДФЕС), или компетентност да предприема действия за подкрепа, координиране или допълване на действията на държавите членки (член 6 от ДФЕС).

ЕСФ се основава на принципа на subsidiarity. При споделеното управление Комисията делегира на държавите членки и регионите на ЕС стратегическите задачи по програмиране и изпълнение. При него също така действията на ЕС се ограничават до необходимото за постигане на заложените в Договорите цели. Споделеното управление има за цел да гарантира, че решенията се вземат възможно най-близо до гражданите и че има основание за действия на равнището на ЕС с оглед на възможностите и особеностите на национално, регионално или местно равнище. Споделеното управление доближава Европа до нейните граждани и свързва местните потребности с европейските цели. Освен това то увеличава ангажираността с целите на ЕС, тъй като държавите членки и Комисията споделят правомощието за вземане на решения и отговорността.

- **Пропорционалност**

В съответствие с принципа на пропорционалност настоящото предложение не надхвърля необходимото за постигане на тези цели.

- **Избор на инструмент**

Изборът на инструмент е регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на Европейски социален фонд.

3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПОСЛЕДВАЩИТЕ ОЦЕНКИ, КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКИТЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

[Вж. оценката на въздействието за Регламента за Плана за НРП]

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

[запазено място]

Общият бюджет, отпуснат за ЕСФ, възлиза на XX милиарда евро (по текущи цени) за периода 2028—2034 г.

Подробна информация за финансовите нужди и нуждите от персонал може да бъде намерена в законодателната обосновка за финансовото и цифровото отражение на Регламента за Плана за НРП.

5. ДРУГИ ЕЛЕМЕНТИ

- **Планове за изпълнение и механизъм за мониторинг, оценка и докладване**

[Вж. оценката на въздействието за Регламента за Плана за НРП]

- **Подробно разяснение на конкретните разпоредби на предложението**

Регламентът за ЕСФ включва предмета и определя обхвата на подкрепата от ЕСФ във връзка с целите, определени в Регламента за Плана за НРП. Той включва и разпоредби за социални иновации. И накрая, в него се посочват Комитетът съгласно член 163 от ДФЕС и датата на влизане в сила.

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

за създаване на Европейски социален фонд като част от Плана за национално и регионално партньорство, посочен в Регламент (ЕС) [План за НРП], за определяне на условията за изпълнение на подкрепата на Съюза за качествена заетост, умения и социално приобщаване за периода 2028—2034 г.

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 164 и член 175, параграф 3 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет,

като взеха предвид становището на Комитета на регионите,

в съответствие с обикновената законодателна процедура,

като имат предвид, че:

- (1) На 17 ноември 2017 г. Европейският парламент, Съветът и Комисията провъзгласиха съвместно Европейския стълб на социалните права в отговор на социалните предизвикателства в Европа. Двадесетте основни принципа на стълба са структурирани около три категории: равни възможности и достъп до пазара на труда; справедливи условия на труд; социална закрила и приобщаване. Двадесетте принципа на Европейския стълб на социалните права следва да направляват действията по линия на Европейския социален фонд (ЕСФ). На 4 март 2021 г. Комисията представи план за действие за прилагането на Европейския стълб на социалните права (наричан по-нататък „планът за действие“), включващ амбициозни, но реалистични водещи цели на Съюза за 2030 г. в областта на заетостта (минимум 78 % от населението на възраст 20—64 години следва да са трудово заети), уменията (минимум 60 % от всички възрастни следва да участват в обучение всяка година) и намаляването на бедността (поне 15 милиона по-малко лица, изложени на риск от бедност или социално изключване, включително пет милиона деца) (наричани по-нататък „водещите цели на Съюза за 2030 г.“) и допълнителни подцели, както и преразгледания набор от социални показатели. За да допринесе за прилагането на Европейския стълб на социалните права, ЕСФ следва да подкрепя инвестиции в хората и в реформи на системите в областите на политиката относно заетостта, образованието и социалното приобщаване, с което да подпомага икономическото, териториалното и социалното сближаване в съответствие с член 174 от Договора.
- (2) Насоките за политиките по заетостта на държавите членки, предвидени в член 148, параграф 2 от Договора, които се приемат ежегодно от Съвета в контекста на европейския семестър, са ключов инструмент за координация на

политиките по заетостта и социалните политики на равнище на Съюза и на национално равнище. В тях се представят общи приоритети и цели за политиките в областта на заетостта, образованието, уменията и социалните политики с цел да се подобри конкурентоспособността на Съюза и той да се превърне в по-добро място за инвестиране, създаване на работни места и насърчаване на социалното сближаване. ЕСФ е основният инструмент на Съюза за подпомагане на изпълнението на насоките за заетостта и за постигане на целите на Съюза в областта на заетостта и социалните политики. Насоките за заетостта допълват принципите на Европейския стълб на социалните права. В този контекст обхватът на ЕСФ за периода 2028—2034 г. следва да бъде изцяло приведен в съответствие с Решение (ЕС) ... на Съвета¹ [Насоки за заетостта, приети от Съвета най-късно до 1 януари 2027 г.].

- (3) На равнището на Съюза европейският семестър за координация на икономическите политики е рамката, чрез която се определят националните приоритети в областта на реформите и се наблюдава тяхното изпълнение. Държавите членки следва да представят годишни доклади за напредъка по изпълнението на своите средносрочни фискално-структурни планове. Тази рамка следва да бъде основата за съгласувано използване на финансирането от Съюза, включително с цел максимално увеличаване на добавената стойност на финансовата подкрепа, която ще бъде получена.
- (4) Съюзът е изправен пред структурни предизвикателства, произтичащи от глобализацията на икономиката, уязвимите вериги на доставки, управлението на миграционните потоци и повишената заплаха за сигурността, прехода към чиста енергия, технологичните промени и демографските промени, застаряването на работната сила, липсата на социални жилища и нарастващия недостиг на умения и работна ръка в много сектори и региони.
- (5) Като отчита променящите се реалности в сферата на труда, Съюзът следва да бъде подготвен за настоящите и бъдещите предизвикателства, като инвестира в подходящите умения, като направи растежа по-приобщаващ и като подобри политиките по заетостта и социалните политики, включително с оглед на трудовата мобилност и секторното реструктуриране, като обръща внимание на градските и селските райони, в които има особени социални слабости.
- (6) В периода до 2040 г. всяка година пазарът на труда в Съюза ще наброява близо 1 милион души по-малко. Освен това, в допълнение към намаляващата работна сила, в някои региони делът на хората с висше образование остава малък и непроменен, което затруднява компенсирането на загубата на работна ръка чрез по-висока производителност на труда. Това ще увеличи натиска върху модела на социално подпомагане на Съюза, като ще постави под натиск неговата устойчивост и адекватност. Това също така ще увеличи недостига на работна ръка и умения на пазара на труда, което ще затрудни икономическия растеж и конкурентоспособността. За някои сектори това ще доведе до натиск върху разходите за труд. Ето защо ЕСФ трябва да подкрепя увеличаването на участието на пазара на труда, особено на жените и младите хора, хората с увреждания, ромските общности, както и да подкрепя работодателите при намирането на подходящи хора за наличните работни места, да предоставя възможности за по-възрастните работници чрез подходящи мерки на пазара на

¹ Да се въведат данни за публикацията

труда и на работното място, да осигурява квалифицирана работна сила, способна да се справи с основните предизвикателства пред обществото, и да подкрепя здравословния баланс между професионалния и личния живот, включително чрез осигуряване на достъп до качествени детски грижи.

- (7) На 29 януари 2025 г. Комисията представи компас за конкурентоспособността. Компасът определя как Европа да се превърне в място, където се изобретяват, произвеждат и пускат на пазара бъдещите технологии, услуги и чисти продукти, като същевременно е първият континент, който ще стане неутрален по отношение на климата. В него се признават пет хоризонтални способстващи фактора за конкурентоспособността, сред които насърчаване на уменията и качествените работни места, и се подчертава, че в основата на конкурентоспособността на Европа са нейните граждани. За да бъде конкурентоспособен и подготвен за бъдещето, ЕС трябва да подкрепя и подготвя своите граждани с уменията и компетентностите, необходими за успех в ученето, работата и живота.
- (8) Освен това на 26 февруари 2025 г. Комисията прие съобщението „Пакт за чиста промишленост: Съвместна пътна карта за конкурентоспособност и декарбонизация“. От жизненоважно значение е да се признае решаващата роля на уменията за улесняване на успешния преход към по-чисто и по-конкурентоспособно промишлено бъдеще в рамките на Съюза. Развитието на висококвалифицирана работна сила е от съществено значение за стимулирането на иновациите и постигането на напредък в декарбонизацията и кръговостта в жизненоважни отрасли. Този акцент върху повишаването на уменията е от решаващо значение, за да се постигнат целите на Съюза за справедлив преход и за да се поддържа и повишава конкурентоспособността на Съюза в световен мащаб. Освен това достъпът до природните ресурси и ползите от тях са неравномерно разпределени в обществото, така както и екологичните опасности и рисковете за здравето. По-вероятно е тези рискове и опасности да засегнат непропорционално уязвимите групи.
- (9) Съюзът на уменията има за цел да подкрепи развитието на качествени, приобщаващи и приспособими системи за образование, обучение и умения с цел повишаване на конкурентоспособността, подготвеността, сигурността и демокрацията в Съюза. Ето защо, в съответствие със съюза на уменията, Съюзът следва да осигури достатъчно финансиране за изграждането на солидни основи за уменията и за насърчаването на ориентираните към бъдещето възможности за всички да повишават своята квалификация и да се преквалифицират през целия живот, и по-специално да преодолеят предизвикателствата на цифровия и екологичния преход. Това ще допринесе по-специално за цифровите умения и за главните базови технологии, но също така и за уменията в подкрепа на нововъзникващите сектори, за да се предоставят на хората умения, адаптирани към цифровизацията, технологичните и иновационните промени, социалните и икономическите промени, да се улеснят преходите в професионалното развитие, мобилността и да се подпомогнат по-специално възрастните, които са с недостатъчно умения или са нискоквалифицирани. В съответствие със съюза на уменията предизвикателствата на цифровия и екологичния преход трябва да бъдат преодолені чрез повишаване на квалификацията и преквалификация на работниците, привеждане на образованието в съответствие с нуждите на промишлеността и насърчаване на партньорствата между образователните институции, работодателите и публичните органи. Необходимо е също така да се

подобрят мобилността и адекватното разпределение на уменията на вътрешния пазар, включително чрез по-лесна преносимост на уменията, както и да може да се привличат и задържат умения в ЕС.

- (10) С Регламент (ЕС) [Регламент за НРП] се установяват общите правила за Плана за национално и регионално партньорство (по-нататък „План за НРП“) и се определят по-специално целите, които трябва да бъдат подкрепяни от плановете за национално и регионално партньорство, както и правилата относно подготовката, изпълнението, управлението и контрола на тези планове. ЕСФ е един от фондовете, предварително разпределени по държави членки, групирани в рамките на Плана за национално и регионално партньорство, в съответствие с Регламент (ЕС) [...] [Регламента за Плана за НРП]. Поради това е необходимо да се изясни обхватът на подкрепата от ЕСФ във връзка с целите, определени в Регламента за НРП, и да се определят специфични разпоредби относно изпълнението на ЕСФ.
- (11) Осъществяването по ефикасен и ефективен начин на действията, подкрепяни от Плана за НРП, включително ЕСФ, зависи от доброто управление и партньорството между всички участници на съответните териториални равнища и социално-икономическите участници, по-специално социалните партньори и организациите на гражданското общество.
- (12) За да се укрепят европейските общества и европейският социален модел, държавите членки следва да разпределят в рамките на своите планове за национално и регионално партньорство, приети в съответствие с Регламент (ЕС) [Регламента за Плана за НРП], минимален размер средства за ЕСФ. Разнообразният характер и сериозността на различните социално-икономически предизвикателства в държавите членки изискват по-гъвкав подход към програмирането. Въпреки че е необходимо минимално равнище на подкрепа за социалните политики, за да се гарантират действия, съизмерими с тези предизвикателства, то трябва също така да съответства в голяма степен на националните и регионалните характеристики. Първопричините за социалните различия или проблеми следва да служат за основа при определянето на относителното значение, което се отдава на инвестициите и реформите в рамките на насоките за заетостта и ЕСФ. Това означава, че взаимодействието между държавите членки и Комисията следва да доведе до гаранции на политиката чрез тематична концентрация. За минималния размер на ЕСФ трябва също така да се намери равновесна точка между стратегическия интерес на Съюза да инвестира в своите граждани, а оттам и в качеството на предлагането на работна ръка и в социалния напредък, и същевременно нуждите от инвестиции, обхванати от други специфични цели, посочени в член 3 от [Регламента за Плана за НРП].
- (13) ЕСФ следва да подкрепя заетостта, равния достъп за всички до пазара на труда, справедливите и висококачествени условия на труд и трудовата мобилност. ЕСФ следва да подпомага държавите членки при предоставянето на подкрепа на безработните и неактивните лица чрез ефективна, навременна, координирана и съобразена с нуждите помощ въз основа на подкрепа за търсене на работа, обучение, повишаване на квалификацията и преквалификация и достъп до други услуги за подпомагане, като се обръща специално внимание на хората в уязвимо положение и хората, неблагоприятно засегнати от екологичния и цифровия преход или сътресенията на пазара на труда, както и на хората, които са най-отдалечени от пазара на труда. По линия на ЕСФ следва да продължи да се

поставя акцент върху младежката безработица и проблема с младежите, незаети с работа, учене или обучение (NEET), чрез превенция на преждевременното напускане на системата на образование и обучение и структурно подобряване на прехода от училище към работа, включително чрез пълното прилагане на засилената гаранция за младежта, която следва също така да подпомогне възможностите за качествена младежка заетост. Освен това ЕСФ следва да продължи да инвестира в умения, които са от решаващо значение за екологичния и цифровия преход.

- (14) ЕСФ следва да увеличи предлагането на работна ръка и да подобри образованието и обучението, както и придобиването на умения през целия живот. По-специално ЕСФ следва да подпомага напредъка в образованието и обучението и прехода към трудова заетост, да подкрепя ученето през целия живот, включително формалното, неформалното и информалното учене, което се осъществява на всички етапи от живота, и пригодността за заетост, и да допринася за конкурентоспособността и обществените и икономическите иновации, като подкрепя приложими в голям мащаб и устойчиви инициативи в тези области. Това би могло да се постигне например чрез учене в процеса на работа и стажуване, ориентиране през целия живот, прогнозиране на уменията в сътрудничество с промишлеността, модерни учебни материали, прогнозиране и проследяване на дипломираните лица, обучение на преподавателите, валидиране на резултатите от ученето и признаване на квалификациите.
- (15) ЕСФ следва да улеснява достъпа до услуги, включително засилване на модернизацията, цифровизацията и устойчивостта на здравните услуги и услугите за полагане на дългосрочни грижи. ЕСФ следва да подпомага държавите членки при прилагането на мерки за премахване на всички форми на дискриминация и за гарантиране на равни възможности за всички, и по-специално за групите, които са по-слабо представени на пазара на труда, като се гарантира равен достъп до услуги. Наличието на финансово достъпни, устойчиви и висококачествени услуги като услугите в сферата на образованието и грижите в ранна детска възраст, извънучилищните грижи, образованието, обучението и здравните и дългосрочните грижи, по-специално грижите в семейството и общността, е необходимо условие за гарантиране на равни възможности и трудова мобилност. ЕСФ следва да гарантира, че всички, включително децата в съответствие с Европейската гаранция за децата, имат достъп до основни услуги с добро качество. Във връзка с тези услуги, както и по отношение на независимия живот, следва да се отчитат специфичните нужди на хората с увреждания, включително достъпността. ЕСФ следва също така да допринася за модернизирането на системите за социална закрила с оглед на насърчаването на тяхната достъпност.
- (16) Подкрепата по линия на ЕСФ следва да се използва за поощряване на равните възможности за всички, за подкрепа на силни мрежи за социална сигурност, за насърчаване на социалното приобщаване, справедливостта между поколенията и борбата с бедността. ЕСФ следва да подкрепя усилията на държавите членки за борба с бедността, включително чрез преодоляване на материалните лишения, за да се прекъсне цикълът на неравностойното положение, което се предава от поколение на поколение, и да се насърчи социалното приобщаване чрез гарантиране на равни възможности за всички, борба с дискриминацията и преодоляване на неравенството по отношение на здравето. Това предполага мобилизирането на набор от политики, насочени към хората в най-

неравностойно положение, независимо от тяхната възраст, включително децата в положение на бедност, маргинализираните общности, като например ромите, работещите бедни и най-нуждаещите се лица. ЕСФ следва да насърчава активното приобщаване на хората, които са далеч от пазара на труда, за да се гарантира тяхната социално-икономическа интеграция. По линия на ЕСФ следва също така да се предприемат мерки във връзка с бездомничеството, включително за превенция и облекчаване, в съответствие с Лисабонската декларация от 2021 г. Подкрепата за социалните иновации играе важна роля за постигането на тези цели и поради това следва да бъде насърчавана.

- (17) Принципите на демокрация, върховенство на закона и защита на основните права са основни ценности на Съюза. Тези ценности са от основно значение за всеки отделен човек, особено за най-уязвимите хора. Освен това те са от решаващо значение за ефективното изпълнение на ЕСФ. Поради това ЕСФ следва също така да подкрепя отстояването и зачитането на тези ценности за всички. По линия на ЕСФ също така ще продължи да се обръща внимание на правата на хората с увреждания, залегнали в Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания. Фондът също така ще осигури съгласуваност със Съюза на равенство и свързаните с него стратегии, които имат за цел борба с дискриминацията, основана на пол, расов или етнически произход, религия или убеждения, увреждане, възраст или сексуална ориентация, и гарантиране на социалното сближаване чрез поддържане и развитие на отворени, базирани на основните права, демократични, равнопоставени и приобщаващи общества, основани на върховенството на закона.
- (18) В Регламент (ЕС) [Регламента за Плана за НРП] се изисква държавите членки да спазват хоризонталните принципи при изготвянето и изпълнението на плановете за национално и регионално партньорство. В този контекст държавите членки следва също така да бъдат насърчавани да използват ЕСФ, за да подпомагат целенасочени действия, които подкрепят хоризонтални принципи, като например отстояването на равенството между половете и гарантирането на достъпността на услугите за хората с увреждания, както и за да се даде възможност на хората с увреждания да участват активно.
- (19) За да се гарантира, че се набляга надлежно на социалното измерение на Европа, посочено в Европейския стълб на социалните права, и че определен достатъчен размер от средствата е насочен към онези, които в най-голяма степен се нуждаят от тях, държавите членки следва да разпределят средства от ЕСФ за насърчаване на социалното приобщаване.
- (20) Поради особената необходимост от подкрепа за децата в бедност държавите членки следва също така да програмират средства по ЕСФ, за да изпълняват мерките по линия на гаранцията за децата.
- (21) ЕСФ следва да допринася за намаляването на бедността чрез подпомагане на националните схеми, насочени към облекчаване на продоволствените и материалните лишения и към насърчаване на социалната интеграция на хората, изложени на риск от бедност или социално изключване, както и на най-нуждаещите се лица. Държавите членки следва да разпределят средства от ЕСФ за преодоляване на формите на крайна бедност с най-голямо въздействие върху социалното изключване, като например бездомничеството, продоволствените и материалните лишения.

- (22) В контекста на трайно високите равнища на безработица и неактивност сред младите хора в редица държави членки и региони, и по-специално по отношение на младите хора, които не участват в никаква форма на заетост, образование или обучение, е необходимо тези държави членки да продължат да инвестират достатъчно средства от ЕСФ за мерки за насърчаване на младежката заетост, включително чрез прилагането на гаранцията за младежта. Ето защо държавите членки следва да разпределят подходящ размер средства за това предизвикателство. Държавите членки, които са сериозно засегнати от младежката безработица, следва да разпределят средства от ЕСФ в подкрепа на пригодността за заетост на младите хора.
- (23) Осъществяването по ефикасен и ефективен начин на действията, подкрепяни от ЕСФ, зависи от доброто управление и партньорството между всички участници на съответните териториални равнища и социално-икономическите участници, по-специално социалните партньори и гражданското общество. Ето защо е от съществено значение държавите членки да насърчават участието на социалните партньори и гражданското общество в изпълнението на ЕСФ. Държавите членки, които са получили специфични за всяка държава препоръки в тази област, следва да разпределят средства от ЕСФ за насърчаване на изграждането на капацитет на социалните партньори и организациите на гражданското общество.
- (24) Като се вземат предвид специфичните характеристики и ограничения на най-отдалечените региони, държавите членки следва да включат в своята глава за най-отдалечените региони мерки, чрез които да се подобрят заетостта и трудовата мобилност, по-специално на младите хора, образованието и уменията, както и социалното приобщаване.
- (25) Доколкото целта на настоящия регламент, а именно повишаване на ефективността на пазарите на труда и насърчаване на достъпа до качествени работни места, подобряване на достъпа до образование и обучение и на тяхното качество, насърчаване на социалното приобщаване и здравето и намаляване на бедността, не може да бъде постигната в достатъчна степен от държавите членки, а може да бъде по-добре постигната на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигане на тази цел,

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

Предмет

- (1) С настоящия регламент се определят специфичните условия за изпълнението на Европейския социален фонд за програмния период 2028—2034 г. като част от подкрепата от Съюза в съответствие с общите цели, определени в член 2 от Регламент XX [Регламента за Плана за НРП], и по-специално букви б) и д) от него.

- (2) Тази подкрепа от Съюза се предоставя в рамките на Плана за национално и регионално партньорство в съответствие с правилата, определени в Регламент (ЕС) [...] [План за НРП].

Член 2

Подпомагане по линия на ЕСФ

- (1) Европейският социален фонд (ЕСФ) подкрепя специфичните цели, посочени в член 3 от Регламент XX [Регламента за Плана за НРП].
- (2) За целите на параграф 1 използването на ЕСФ от държавите членки за целите на член 2, буква б) от Регламент XX [Плана за НРП] се основава на насоките за политиките по заетостта на държавите членки, както е предвидено в член 148, параграф 2 от Договора, изложени в Решение (ЕС) xxxx [Насоки за заетостта, приети от Съвета най-късно до 1 януари 2027 г.].

Член 4

Социални иновации

- (1) В областите, попадащи в обхвата на ЕСФ, се подкрепят социалните иновации, по-специално с цел да се изпитват, оценяват и разрастват иновативни решения, включително на местно или регионално равнище, за да се отговори на социалните потребности в партньорство със съответните партньори, и по-специално със социалните партньори.
- (2) Комисията използва техническа помощ по своя собствена инициатива в съответствие с член 12 от Регламент (ЕС) [Регламента за Плана за НРП], за да улесни изграждането на капацитет за социални иновации, по-специално чрез подкрепа за взаимното обучение, транснационално сътрудничество, създаване на мрежи и разпространение и популяризиране на добри практики и методики.

Член 5

Подкрепа за демографския преход

Когато е целесъобразно, държавите членки и регионите определят интегриран подход за справяне с предизвикателствата, произтичащи от демографския преход, в една или повече специално посветени на това глави на Плана за национално и регионално партньорство.

Член 6

Подкрепа за преодоляването на материалните лишения

- (1) Държавите членки могат да предоставят подкрепа за преодоляването на материалните лишения чрез разпределянето на храни и стоки, които

отговарят на изискванията на правото на Съюза относно безопасността на потребителските продукти.

- (2) Държавите членки и бенефициерите избират храните и/или основното материално подпомагане въз основа на обективни критерии, свързани с потребностите на най-нуждаещите се лица. При критериите за избор на храни и когато е приложимо – на стоки, се отчитат и климатичните и екологичните аспекти, за да се гарантира честен и справедлив екологичен преход, по-специално с цел намаляване на разхищението на храни и на използването на пластмасови изделия за еднократна употреба. По целесъобразност изборът на вида храни, които подлежат на разпределяне, се осъществява след отчитане на техния принос към балансираното хранене на най-нуждаещите се лица. Храните и/или основното материално подпомагане могат да бъдат предоставяни пряко на най-нуждаещите се лица или непряко, например чрез ваучери или карти, в електронен или друг формат, при условие че срещу тях могат да се получават само храни и/или основно материално подпомагане. Подпомагането за най-нуждаещите се лица е в допълнение към всякакви социални обезщетения, които могат да се предоставят в рамките на националните социални системи или съгласно националното право.
- (3) Комисията и държавите членки гарантират, че при предоставянето на помощта в рамките на подкрепата за преодоляване на материалните лишения се зачита достойнството и се предотвратява стигматизацията на най-нуждаещите се лица.
- (4) Държавите членки допълват предоставянето на храни и/или основно материално подпомагане със съпътстващи мерки, като например насочване към компетентни служби, или с насърчаване на социалната интеграция на най-нуждаещите се лица.

Първата алинея не се прилага, когато предоставянето на такива мерки не е възможно, например когато подкрепата се предоставя в отговор на извънредна ситуация, като например природно бедствие.

- (5) За целите на настоящия член „най-нуждаещи се лица“ означава физически лица, били те отделни лица, семейства, домакинства или групи, съставени от такива лица, включително деца в уязвимо положение и бездомни хора, чиято нужда от подпомагане е установена въз основа на обективни критерии, които са определени от националните компетентни органи след консултации със съответните заинтересовани страни, като същевременно се избягват конфликти на интереси, и които могат да включват елементи, позволяващи насоченост към най-нуждаещите се лица в определени географски райони.

Член 7

Партньорство

Държавите членки гарантират пълноценното участие на социалните партньори и организациите на гражданското общество в предоставянето на подкрепа за политиките в областта на качествената заетост, образованието и уменията и социалното приобщаване в съответствие с член 6 от Регламент XX [План за НРП].

Член 8

Комитет, създаден съгласно член 163 от ДФЕС

- (1) Комисията се подпомага от комитета, създаден съгласно член 163 от ДФЕС (наричан по-нататък „Комитет за ЕСФ“), по отношение на подкрепата, предоставяна за общата цел, посочена в член 3, параграф 1, буква в) [специфична цел — заетост] от Регламент XX [План за НРП].
- (2) Всяка държава членка определя един правителствен представител, един представител на организациите на работниците, един представител на организациите на работодателите и по един заместник на всеки член за максимален срок от седем години. При отсъствието на даден член заместникът получава автоматично право да участва в работата на комитета. Комитетът също така включва по един представител от всяка от организациите, представляващи съответно организациите на работниците и на работодателите на равнището на Съюза.
- (3) Комитетът може да дава становища по всякакви въпроси, свързани с изпълнението на ЕСФ.

Член 9

Влизане в сила и прилагане

Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Той се прилага от датата на прилагане на Регламент (ЕС) [...] за създаване на План за национално и регионално партньорство за периода 2028—2034 г.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на година.

За Европейския парламент
Председател

За Съвета
Председател

**ЗАКОНОДАТЕЛНА ОСНОВКА ЗА ФИНАНСОВОТО И ЦИФРОВТО
ОТРАЖЕНИЕ**

[...]